

Professionsbacheloruddannelserne

Hovedkonklusioner om faldende søgning

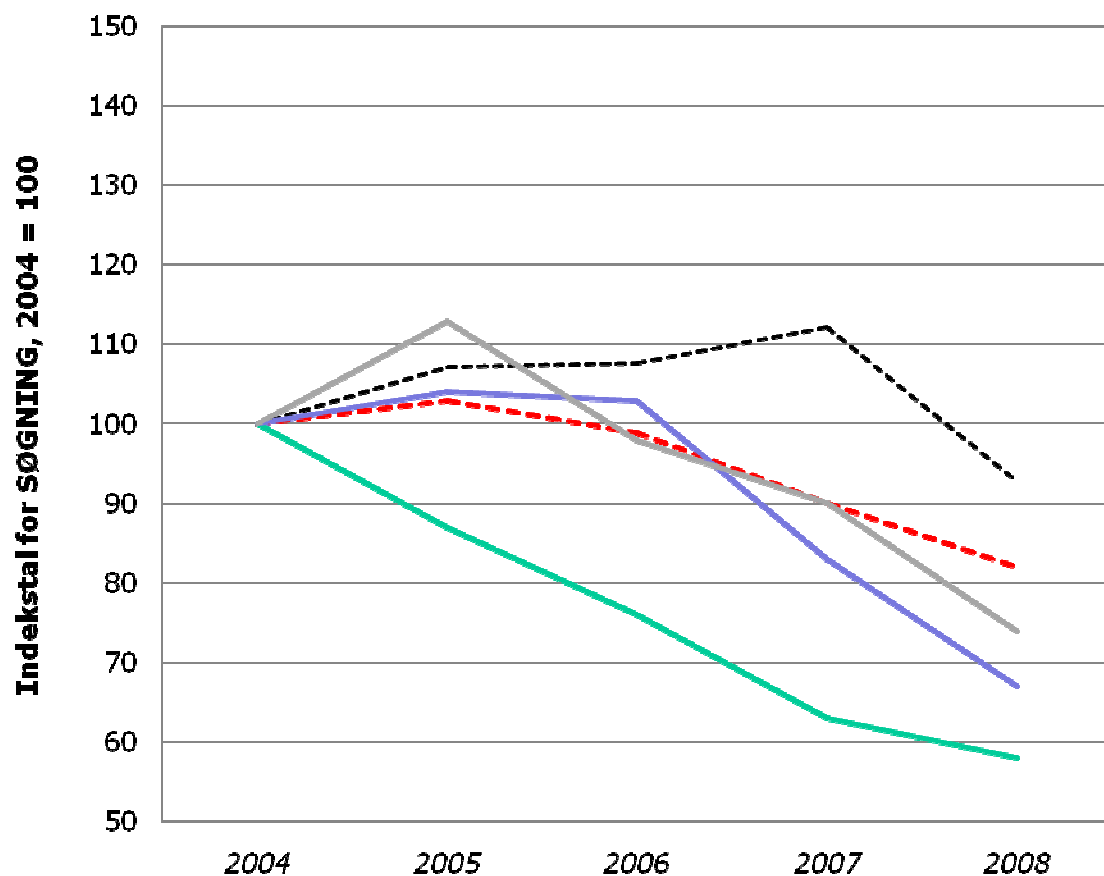
17. december 2008

0. Oversigt

1. Baggrund for undersøgelsen
2. Opdrag
3. Informantgrupper
4. Undersøgelsens opbygning
5. Motivation for valg og fravalg generelt
6. Professionsbacheloruddannelserne
7. Fravalg af læreruddannelsen
8. Fravalg af sygeplejerskeuddannelsen
9. Fravalg af pædagoguddannelsen
10. Fremadrettet

1. Baggrund for undersøgelsen

----- Universitetsuddannelserne
— Folkeskolelærer
— Sygeplejerske

----- Professionsbacheloruddannelserne
— Pædagog

- Universitetsuddannelserne er faldet med 17 pct. i år
- Professionsbacheloruddannelserne fortsatte 'jævn' nedgang (9 pct.) på 3. år
 - Lærer: Fald i hvert af de seneste fem år. Relativt set størst i 2007 (20 pct.). Samlet fald på 42 pct. for hele perioden.
 - Pædagog: Fald de seneste to år på samlet 35 pct. Faldet var relativt set størst i 2008 (25 pct.).
 - Sygeplejerske: Fald de seneste tre år på 35 pct. Faldet var relativt set størst i 2008 (22 pct.).
- Den faldende tendens kan ikke tilskrives demografisk udvikling

2. Opdrag

- Kortlægning og analyse af **hvilke årsager** der ligger til grund for den faldende søgning til professionsbachelorområdet generelt og med *særlig fokus* på følgende uddannelser:
 - **Folkeskolelærer**
 - **Pædagog**
 - **Sygeplejerske**

- Forslag til **mulige tiltag** der kan være med til at vende udviklingen

3. Informantgrupper

- *Elever på sidste år af gymnasial uddannelse¹*
- *De 'nye' 2008-studenter¹*
- *Potentielle studerende på sabbat (studenter fra 2007 og tidligere) ¹*
- Lærerstuderende²
- Pædagogstuderende²
- Sygeplejerskestuderende²
- Studerende ved de øvrige professionsbacheloruddannelser²
- Studerende ved erhvervsakademiuddannelserne²
- Studerende ved universitetsuddannelserne²
- **Studievalsvejledere fra de syv regionale studievalscentre³**
- **Forældre til elever på sidste år af gymnasial uddannelse³**

1: Kvalitative interviews + survey

2: Survey

3: Kvalitative interviews

4. Undersøgelsens opbygning

Valg og fravalg af videregående uddannelse generelt

Valg og fravalg af professionsbacheloruddannelserne

Søgningsfaldet i 2008:

Hypotese 1-5

1. Unge fravælger uddannelse pga. beskæftigelsessituationen og økonomiske incitamenter
2. Sabbat for afklaring af uddannelsesvalget
3. Sabbat for kvalifikationernes skyld
4. Årgang 2008 blev særlig skoletrætte
5. Professionsbacheloruddannelserne savner prestige og anerkendelse

5. Motivation for valg og fravalg generelt

☐ Interesse

- *"... skal opleves helt rigtig for dem"*

☐ Omgangskredsen

- *Familie og venner*
- *Information, viden, fordomme og uvidenhed cirkulerer i delvist lukkede kredsløb → gode og onde spiraler*

☐ Omdømme/image – herunder mediernes rolle

- *Den 'vigtigste' variabel*
 - *Øverst i effekthierarkiet*
- *Medierne spiller en meget væsentlig rolle*
 - *Både direkte og indirekte (familie og venner)*

6. Fald i søgningen til professionsbacheloruddannelserne (a)

1. Professionsbacheloruddannelserne savner prestige og anerkendelse

- *Negativ stemning især via medieomtale*
- *Løn og arbejdsvilkår*
- *Relativt lav (teoretisk forankret) faglighed*
- *Paradoks:*
 - Personlig anerkendelse af professionerne VS.
 - Dårligt 'generelt' image – mangler anerkendelse i offentligheden
 - Forårets overenskomstkonflikt som eksempel
- ***Særligt for 2008?***
 - Generelt nej – jf. udviklingen over de seneste 5 år
 - Overenskomstkonflikt → måske...

6. Fald i søgningen til professionsbacheloruddannelserne (b)

2. Videreuddannelse og karrieremuligheder

- *Bekymring for om karriere- og videreuddannelsesmulighederne er tilstrækkelige og fleksible nok*
 - "... er tvunget til at være lærer resten af livet..."
 - Indtrykket er, at man fastlåses i forhold til videre muligheder

- **Særligt for 2008?**
 - Nej
 - Men generel stor (og øget?) fokus på at "... holde sine muligheder åbne ..."

6. Fald i søgningen til professionsbacheloruddannelserne (c)

3. Unge fravælger uddannelse pga. beskæftigelses-situationen og økonomiske incitamerter

- *Højkonjunkturargumentet*
- *En del overvejer at udskyde studiestart pga. udsigterne til relativt attraktive jobmuligheder*
- *Meget få overvejer dog helt at droppe videre uddannelse*
 - Sabbatisterne (de ældre) i klart størst risiko → ekstraordinær risiko for professionsbacheloruddannelserne
- **Særligt for 2008?**
 - Ekstraordinært gunstige konjunkturer i 2. halvår 2007 og 1. halvår 2008 (stærk indikator)
 - Anekdotisk evidens

6. Fald i søgningen til professionsbacheloruddannelserne (d)

4. Sabbat for afklaring af uddannelsesvalget

- *Stærk opbakning til sabbat – udbredt sabbatkultur (90 pct.)*
- *Rigtig mange er i tvivl om uddannelsesvalg*
- *Forkert uddannelsesvalg: Lidt pinligt og spild af tid*
- *Opgradering af viden + afklaring*
- *Tendens mod kortere sabbatperioder – mere fokuserede?*
- **Særligt for 2008?**
 - 1. studenterårgang efter gymnasireformen
 - Nye fagspecifikke krav på universitetsområdet har skærpet fokus på 'det rigtige valg' hele vejen gennem gymnasiet

7. Fravalg af læreruddannelsen (a)

For lidt udfordrende

- *Forholdsvis let uddannelse /lavt fagligt niveau*
 - Fx sammenholdt med gymnasielærere

Alt for udfordrende

- *Store krav til personlige egenskaber*
 - tolerance, tålmodighed, hårdførhed, overskudsmenneske, åben, hjælpsom, selvsikker

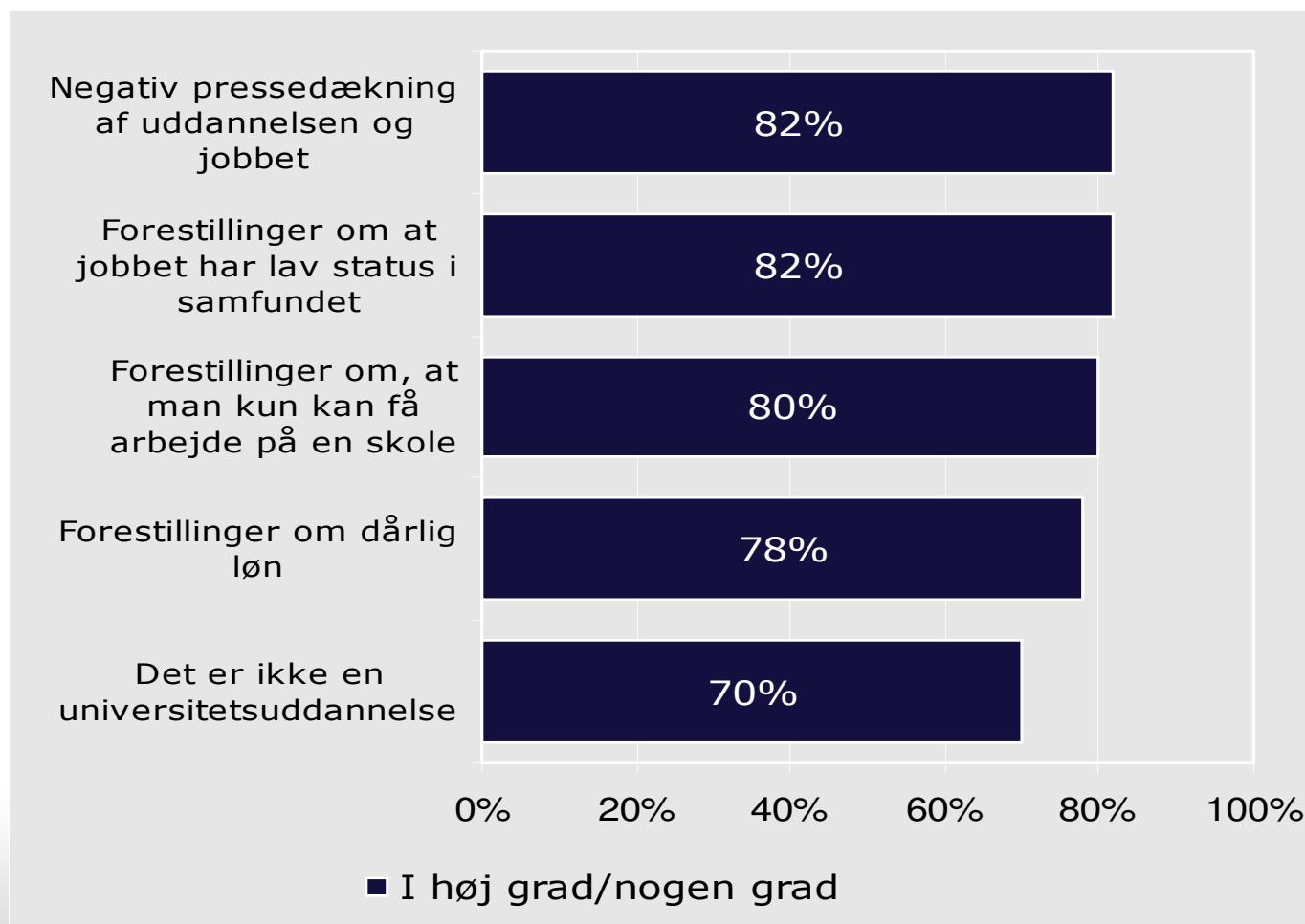
Ser folkeskolen som et 'udpint' sted

- *Lav status/prestige/anerkendelse og lav løn*
- *Fysisk nedslidte bygninger og faciliteter*
- *Hårdt psykisk arbejdsmiljø*

'Fanget' i professionen

7. Fravalg af læreruddannelsen (b)

Hvad får typisk potentielle studerende til at fravælge læreruddannelsen?

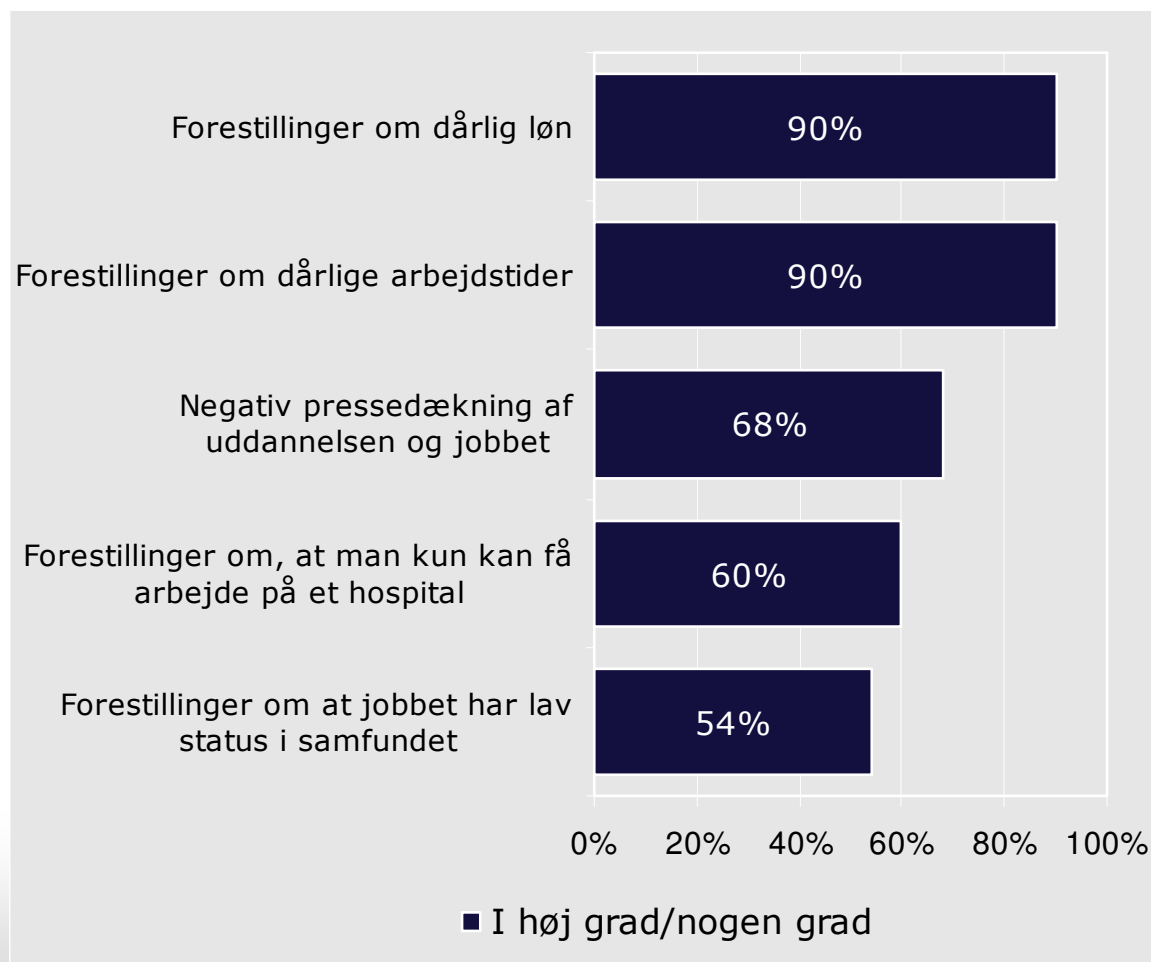

8. Fravalg af sygeplejerskeuddannelsen (a)

- ❑ Lav løn
- ❑ Manglende anerkendelse af professionen
- ❑ Fysisk og psykisk hårdt arbejde
 - *Skæve arbejdstider*
 - *Stress*
 - *Sygdom, sorg, død...*

8. Fravalg af sygeplejerskeuddannelsen (b)

Hvad får typisk potentielle studerende til at fravælge sygeplejerskeuddannelsen?

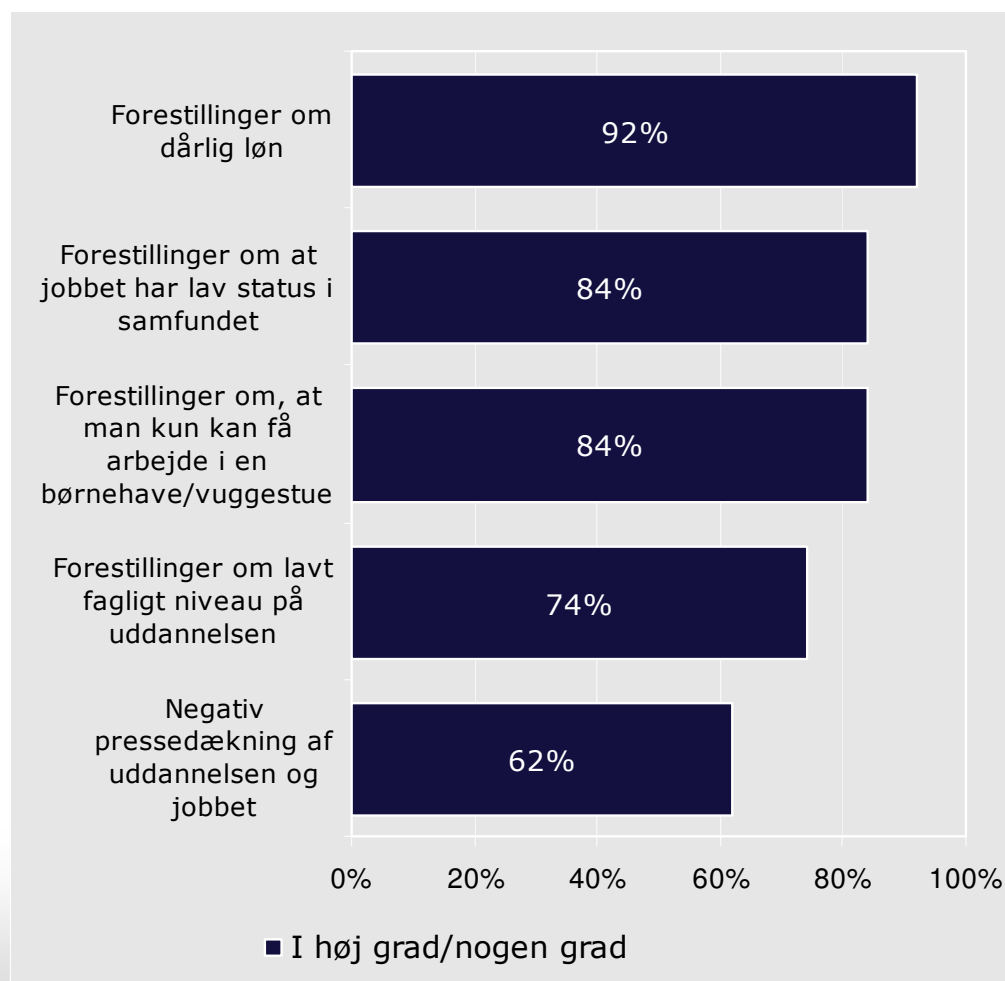
9. Fravalg af pædagoguddannelsen (a)

- ❑ Forbindes ikke med et fagligt indhold
 - *'Leg og hygge'*
- ❑ Lav løn og lavstatus
- ❑ 'Fanget' i professionen
 - *Ringe videreuddannelsesmuligheder → blindgyde*

Figur 22. Hvad får typisk nogle potentielle studerende til at fravælge sygeplejerskeuddannelsen?

9. Fravalg af pædagoguddannelsen (b)

Hvad får typisk potentielle studerende til at fravælge pædagoguddannelsen?

10. Fremadrettet (a)

- ❑ Helt afgørende at få fortalt den positive historie om...
 - ... selve uddannelserne
 - ... de professioner uddannelserne retter sig mod!
 - ... de indbyggede karriere- og videreuddannelsesmuligheder
 - *Fleksibilitet, muligheder uden for 'den snævre' profession*
 - *Professionsbacheloruddannelserne skal fremstå som et attraktivt 'tilvalg'*

- ❑ Grib den tilfældige mulighed eller skab den selv
 - *TIMMS???*

10. Fremadrettet (b)

- ❑ Stå på skuldrene af de forhold, der faktisk motiverer potentielle studerende til at overveje en professionsbacheloruddannelse
- *Praksisorienterede, erhvervsrettede og overskuelige*
 - Uddannelsen prøves undervejs i det virkelige liv (praktik)
 - Hurtig vej til arbejdsmarkedet
- *Fører til værdifulde og gavnlige professioner*
 - Arbejde med mennesker, gøre en forskel etc.
- *Jobsikkerhed*
- *Uddannelse i trygge rammer*
 - Organisering/undervisningsform
 - Lokal forankring
- ❑ Imødegå fordomme og barrierer

10. Fremadrettet (c)

- ❑ Hurtigt fiks findes næppe
 - *Udfordringen rækker langt udover 1. og 2. kvartal 2009*
 - *Effekt sommer 2009?*
 - Afhænger af målrettet indsats og 'tilfældigheder'
 - Økonomisk krise?
 - ❑ Brug for dedikeret, tålmodig og innovativ (fx brugerdrevet) indsats fra alle hovedaktører på området
 - *Professionshøjskolerne*
 - *De faglige organisationer og andre interesseorganisationer*
 - *Undervisningsministeriet*
- ➔ *Imageløft – kommunikation/formidling via medierne afgørende*